

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 103/20
U Luxembourg 10. rujna 2020.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-392/19
VG Bild-Kunst/Stiftung Preußischer Kulturbesitz

Prema mišljenju nezavisnog odvjetnika M. Szpunara, za uključivanje na internetsku stranicu djela koja potječu s drugih stranica pomoću automatskih poveznica (*inline linking*) potrebno je odobrenje nositelja prava na tim djelima

Nasuprot tomu, za uključivanje pomoću poveznica na koje je moguće kliknuti upotrebom framinga nije potrebno takvo odobrenje jer se smatra da ga je nositelj prava dao prilikom prvotnog stavljanja djela na raspolaganje. To vrijedi čak i ako do tog uključivanja dolazi kao posljedica zaobilaženja zaštitnih mjera protiv framinga koje je nositelj prava poduzeo ili naložio.

Stiftung Preußischer Kulturbesitz, zaklada osnovana u skladu s njemačkim pravom, upravlja Deutsche Digitale Bibliothekom (DDB), digitalnom knjižnicom posvećenom kulturi i znanju koja povezuje njemačke kulturne i znanstvene institucije.

Mrežno mjesto te knjižnice sadržava poveznice na digitalizirane sadržaje koji su pohranjeni na internetskim portalima uključenih institucija. Kao „digitalni izlog” ta knjižnica sprema samo minijature (*thumbnails*), odnosno verzije slika čija je veličina smanjena u odnosu na njihovu izvornu veličinu.

Verwertungsgesellschaft Bild-Kunst (u daljnjem tekstu: VG Bild-Kunst), organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskih prava u području vizualnih umjetnosti u Njemačkoj, uvjetuje sklapanje ugovora sa Stiftung Preußischer Kulturbesitzom o licenci za upotrebu njegova kataloga djela u obliku minijatura umetanjem odredbe prema kojoj se stjecatelj licence obvezuje da će prilikom upotrebe djela i predmeta zaštite obuhvaćenih ugovorom primjenjivati učinkovite tehničke mjere protiv *framinga*¹ koji treće osobe primjenjuju na minijature tih djela ili tih predmeta zaštite koje se prikazuju na internetskoj stranici Deutsche Digitale Bibliotheka.

Smatrajući da takva ugovorna odredba nije razumna s gledišta autorskog prava, Stiftung Preußischer Kulturbesitz podnio je tužbu pred njemačkim sudovima kako bi se utvrdilo da je VG Bild-Kunst dužan² izdati predmetnu licenciju, pri čemu ona ne treba biti uvjetovana primjenom tih tehničkih mjera.

Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, Njemačka) u vezi s tim od Suda traži tumačenje Direktive 2001/29³, prema kojoj države članice moraju predvidjeti autorima isključivo pravo davanja odobrenja ili zabrane za svako priopćavanje njihovih djela javnosti, uključujući stavljanje njihovih djela na raspolaganje javnosti tako da im pripadnici javnosti mogu pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sami odaberu.

¹ *Framing* se sastoji od podjele zaslona na nekoliko dijelova, od kojih se u svakom može prikazivati sadržaj druge internetske stranice.

² U skladu s njemačkim pravom kojim se prenosi Direktiva 2014/26/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o kolektivnom ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava te izdavanju odobrenja za više državnih područja za prava na internetsko korištenje glazbenih djela na unutarnjem tržištu (SL 2014., L 84, str. 72.), organizacije za kolektivno ostvarivanje prava dužne su svakoj osobi koja to zatraži pod razumnim uvjetima izdati odobrenje za ostvarivanje prava kojima upravljaju. Međutim, prema njemačkoj sudskoj praksi, organizacije za kolektivno ostvarivanje prava iznimno mogu odbiti izdati odobrenje, pod uvjetom da to odbijanje ne čini zlouporabu monopola i mogućnosti osporavanja zahtjeva za ostvarivanje prava na uporabu legitimnim interesima koji imaju prednost.

³ Direktiva 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL 2001., L 167, str. 10.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 119.)

U svojem današnjem mišljenju nezavisni odvjetnik Maciej Szpunar predlaže da se presudi da **za uključivanje na internetsku stranicu djela koja potječu s drugih internetskih stranica** (na kojima su ta djela stavljena na raspolaganje javnosti koja im može slobodno pristupiti uz odobrenje nositelja autorskog prava) **pomoću poveznica na koje je moguće kliknuti upotrebom *framinga* nije potrebno odobrenje nositelja autorskog prava jer se smatra da ga je dao prilikom prvotnog stavljanja na raspolaganje.**

To vrijedi čak i kada do tog uključivanja dolazi kao posljedica zaobilaženja zaštitnih mjera protiv *framinga* koje je donio ili naložio nositelj autorskog prava. Naime, takve mjere ne ograničavaju pristup djelu, pa čak ni put pristupa tom djelu, nego samo način prikaza na zaslonu. Ovdje stoga nije riječ o novoj javnosti jer je publika uvijek ista: publika ciljane internetske stranice poveznice.

Nasuprot tomu, za uključivanje takvih djela pomoću automatskih poveznica (*inline linking*), djela se prikazuju automatski odmah po otvaranju te stranice a da korisnik pritom ne poduzima nikakvu dodatnu radnju), koje obično služi za uključivanje grafičkih i audiovizualnih datoteka, potrebno je, prema mišljenju nezavisnog odvjetnika, odobrenje nositelja prava na djelima.

Naime, kad se te automatske poveznice odnose na djela zaštićena autorskim pravom, s tehničkog i funkcionalnog gledišta postoji radnja priopćavanja tih djela javnosti koju nositelj autorskog prava nije uzeo u obzir prilikom njihova prvotnog stavljanja na raspolaganje, odnosno publici druge internetske stranice, a ne one na kojoj je izvršeno to prvotno stavljanje na raspolaganje⁴.

U tom pogledu nezavisni odvjetnik naglašava da automatska poveznica prikazuje resurs kao element koji je sastavni dio internetske stranice koja sadržava tu poveznicu. Za korisnika stoga nema nikakve razlike između slike uključene na internetsku stranicu s istog poslužitelja i slike uključene s druge internetske stranice. Za tog korisnika više ne postoji nikakva veza s izvornom stranicom, sve se odvija na stranici koja sadržava poveznicu. Prema mišljenju nezavisnog odvjetnika, ne može se pretpostaviti da je nositelj autorskog prava uzeo takve korisnike u obzir kad je dao odobrenje za prvotno stavljanje na raspolaganje.

Prema mišljenju M. Szpunara, pristup koji predlaže pružio bi nositeljima autorskih prava pravne instrumente zaštite protiv neovlaštenog iskorištavanja njihovih djela na internetu. Stoga bi se time ojačao njihov pregovarački položaj za dodjelu licencija za upotrebu tih djela.

Međutim, navodi da, iako je odobrenje nositelja autorskih prava u načelu potrebno, nije isključeno da su određene automatske poveznice na djela koja su stavljena na raspolaganje na internetu obuhvaćene nekom od iznimki od tog odobrenja, osobito slučajevima doslovnog navođenja, karikature, parodije ili pastiša.

U pogledu zaobilaženja tehničkih mjera zaštite, nezavisni odvjetnik navodi da se Direktivom 2001/29 države članice u načelu obvezuje da osiguraju pravnu zaštitu protiv takvog zaobilaženja. Međutim, prema sudskoj praksi Suda, ta zaštita primjenjuje se samo u svrhu zaštite nositelja autorskog prava od radnji za koje je potrebno njegovo odobrenje.

S obzirom na to da za *framing* nije potrebno takvo odobrenje, tehničke mjere zaštite protiv *framinga* stoga nisu predmet pravne zaštite predviđene Direktivom.

Suprotno tomu, s obzirom na to da je za *inline linking* potrebno odobrenje nositelja autorskog prava, tehničke mjere zaštite protiv *inline linkinga* predmet su te pravne zaštite.

⁴ U tom pogledu nezavisni odvjetnik upućuje po analogiji na presudu Suda od 7. kolovoza 2018. u predmetu Renckhoff (C-161/17; vidjeti PM [br. 123/18](#)).

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106